KÉMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona. Egyes szám ára darabonként 20 fillér.

DINKGREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkön ide intézendők a szellemi részt illető közlemények hirdetések és mindennemű pénzfizetések.

Iskola és társadalom.

Kezdetén vagyunk egy uj iskolai évnek, amikor sorompóba lép az iskola és a tanitó, sőt beirás alkalmával a szülők nagy része, legalább néhány percre, érintkezésbe lép a tanitóval is és talán eszmét is cserélnek egymás között a gyermek oktatása és nevelése érdekében; azután ujra lehet szó majd Péter-Pálkor . . .

Mert az iskolát a társadalom még mindig olyan »szükséges rossz«-nak tekinti. Mily nagy még azok száma, akik ugy okoskodnak, hogy nem azért kell a gyermeknek az iskolát elvégeznie, mert ott lelke gyarapodni, fejlődni, szelleme élesedni, kötelességtudása edződni, teste erősödni fog, hanem csakhogy megnyerje a bizonyitványt, azt a papirlapot, mely számára megnyitja az életnek pályáját. A gyermekek javarésze már zsenge korában azzal a tudattal lép be az iskolába, hogy itt neki nem tudományt, nem munkaképességet, nem kötelességtudást, hanem bizonyitványt kell szereznie.

A szülők közül sokan kellő válogatás nélkül, egyszerüen a kor állitólagos szellemében, minden gyermeket a kezdettől fogva *tudományos* pályákra előkészitő *középiskolába* zsufolnak. Lehetünk különböző véleménnyel arról, mennyiben végzi el a középiskola csakugyan ezt a föladatát, de el kell ismernünk, hogy a nyolcosztályu középiskola szervezete az első osztálytól kezdve ezt a célt szolgálja és igy nem való minden gyermeknek egyformán. (Még nagyon távol vagyunk attól, hogy a latin, reál- és polgári iskola alsó négy osztályát a maitól teljesen eltérő alapon egészségesen szervezzék és csak azután következzék a tudományos és szakpályákra való tagozódás!)

És különös, hogy akárhányan megvetik, vagy lekicsinylik a gazdasági, földmivelői, ipari és kereskedői pályákat. Nemcsak a társadalom fölsőbb és tehetősebb, hanem az alsóbb és szegényebb rétegei is a tudományos és különösen a hivatalnoki pályára tódulnak, habár hiányzik is belőlük a kellő szellemi képesség. Igy történik azután, hogy a középiskola fölsőbb osztályaiban is általános baj a zsufoltság, igen gyakori az abszolut tehetségtelenség, melyet sem jó szóval, sem szigoruséggal letériteni nem tud a hibásan választott utról, hogy odairányitsa azokra a termelő pályákra, amelyeken a nemzetnek igazán hasznos polgáraivá fejlődhetnének. Nem akarják sem a szülők, sem a gyermékek elhinni, hogy a derék, müvelt, tisztes iparos, kereskedő, földmives külömb tagja, tiszteletreméltóbb munkása a nemzet társadalmának, mint a félmüvelt hivatalnok, a szellemileg és javarészt erkölcsileg is nyomorék proletár — ur!

A társadalom mindennap elsőbbségben részesiti a tehetségtelen, de kellően pártfogolt exisztenciákat a tehetséges, de befolyásos pártfogó nélkül szükölködő pályázók rovására. És igy az iskolás növendék is pártfogók segitségével keresi az érvényesülést a tehetség minden ereje, a kötelességteljesités minden szándéka nélkül.

Vádolhatjuk a társadalmat azzal, hogy mint szülők nem támogatják az iskola munkáját, nem keresik az összhangot a család és az iskola között. Az iskola sokszor éveken keresztül sem látja a szülőt; a szülő soha föl nem

Veletek van az Isten . . .

Irta: Verner Jenő.

Margit, a szőke csoda, valami ideges vágyakozással ohajtotta már a csöndet. Olyasvalami után ahitozott, ahol nincs semmi zaj, társadalmi nyüg, vagy fényüzés, ha ugyan fényüzésnek lehet nevezni azt a sok vendéglátást, színházba, korzóra, hangversenyre és zsürrajárást, mely ezer változataiban is végre sablonná válik s az érdeklődés központjában álló asszonyt, a törékeny idegrend-zert öli.

Meg kell adni, hogy ura elég jó férfi, pazar bőkezüséggel szórja aranyait a selymekre, utakra, más uri passziókra, lakása is a művészek kincsesháza, melyben a gondtalan élet biztositéka: az anyagi bőség kézen fekvő, még is ugy találja a szőke csoda, a hogy őt férje ura flörtölő barátai nevezik, hogy sem a brilliánsok, sem a nagyvárosi uri kényelem nincsenek inyére. Valami sajátságos rángás cikázik át habfehér testén, valahányszor a gyerekkori barátnő Pápai Nagy Istvan tanitó felesége ir a faluból.

Ez a csöndes, cseresznyefeketeszemü ábrándos asszony az ötödik gyereket szoptatja már és most is olyan áradozással, olyan végtelen nemes egyszerüséggel irja le a családi otthonát, azt a szeretetet, mely ott él a meleg lelkében egy barna kis igényü tanitó iránt, aki még csak nem is gavallér, mert esztendőkig jár egy-egy öltözet ruhában, nem is áldozatkész, aki az ő Ilonkájának valami párisi divat után készittessen ruhát, hanem megvannak azzal, ha Ilonka valami batisztból üti össze a falusi izlés igazán szalonképtelen toáletjét."

Micsoda naivitással irja le a gyerekei buksi fejét, az arcuk alma pirossagát, melyet ajkukra von a falu levegője, talán egy tál krumpli, mely előttük gőzölög.

Ez a csoda asszony megroggyan a dologban, hozzá áll a mosóteknőhöz, aki valamikor francia novellákat forditott, ecsettel dolgozott s fényes budoárról álmodott. Ez az asszony, aki havonkint 41 forintot kap szivarra se költő, a krajcárokat fogához verő urától, unos untalan arra kéri Margitot, méltóságos Cséffay Tibor cs. és kir. kamarás feleségét:

— Gyere el egyszer Margit, nézd meg a szegény emberek boldogságát.

Menne a szőke csoda, de férje ura már kijelentette:

— Ugyan édesem, hogy mehetne el maga azok közé az emberek közé? Aki Michel Angelo képeiben gyönyörködhetik, nem megy szobafestőkhöz szépet tanulmányozni. Különben én ugy látom, hogy ennek az erőltetett szives vendéglátásnak valami stréber szándéka van? A tanitó arra számit, hogy az én asszonykám összeköttetése révén majd kiemelem tanitó uramat a sárfészekből, hogy valami nagy iskolához helyezzem igazgatónak, mert már érzi, hogy pereputtyával nem bir megélni a fizetéséből. Az asszony meg határozottan a pumpolás benyomását teszi. Teszi pedig azért, hogy Ön meglássa a nyomoruságot, kinyissa a tárcáját és odaszórjon a ruhátlan gyermekeknek egy-két ezrest. Ezt megteheti maga anélkül, hogy a nyomoruság ez orrfacsarintó szagát tapasztalja ugy is, hogy postán elküld egy-két forintot a jobb-

keresi az iskolát, hogy megismerje véleményét gyermekéről, hogy karöltve mivelje lelkét, hogy együttes munkával fejlesszék egyéniségét. A szülők a kicsiny gyermeket játékszernek, kis csecsebecsének tekintik és nem látják benne a kis *embert*, akit az életjelenségek első öntudatos nyilvánulásától kezdve emberi mivoltára kell figyelmessé tenni.

A szülők egyik főkötelessége, hogy a gyermeket kellő erkölcsi és kellő vallásos alappal lássák el s vezessék rá, hogy bajban elcsüggedni, a jóban elbizakodni nem emberhez méltó.

A társadalom vádolható azzal, hogy napról-napra a puha kényelemszeretetnek, *a csillogó fényüzésnek*, a munkátlan jólétnek, a léha élvezethajhászásnak olyan példáit mutatja, mely a zsenge gyermek bimbóként fakadozó lelkének valóságos mételye, örökös megrontója.

Helyre kell tehát állitani a vallás tiszteletét, az erkölcs uralmát, a kötelességteljesités méltánylását! Biztositanunk kell az igazi érdemek elismerését és egyedül a becsületes munka jutalmazását.

Ha a társadalom, illetőleg a szülők a lélekismeretes, szorgalmas és ügybuzgó tanitó vagy tanárral karöltve, egyetértve járnak el nevelő-munkájukban, akkor létre jön az összhang az iskola és a társadalom — s meg fog teremni a béke a nemzet különböző társadalmi osztályai között.

Istennel, ésszel, szorgalommal — előre!

Versek.

Indul a lelkem.

Indul a lelkem . . . ki tudja, merre?
A pernye tüzet hol fogja rakni?
S mig odaérek: a szent hevülés
Ó nem hal majd ki, ó nem lobban ki?

A vergődésben nem foszik széjjel
Álmaim hite, csodás világa.
Mielőtt lelkem himportól ittas
Százszinü rózsát egyet is látna?

De mit is bánnám, ha ellankadnék
A kemény uton — ugy észrevétlen . . .
Kinyiló rózsa koszoru helyett
Én a szirmával is megelégszem.

Gy. Kocsis László.

Izenet.

Légy óh vig! Felejtsd el végképp,
Hogy minden ellenünk tamad;
Ne engedd, hogy fehér lelked
Borithassa sötét bánat!

Vannak, kiknek kedvök támad,
Ha beborul a mi egünk;
Légy óh vig! Hisz a szerelmet
Nem tilthatja senki nekünk!

Hollán Andor.

Fohász.

Ugy oszd el, Uram,
Ahogy végzed,
A gazdagságot,
Szegénységet.

Csak egyet kérek,
— Bármit végzesz, —
A gazdasághoz.
Szegénységhez:

Szegény sorsomban
Nem keresni,
Hogy a gazdagok
Kincse mennyi?

S gazdagságomban
Elgondolni:
Hány szegénynek kell
Nyomorogni?!

Szabolcska Mihály.

HIREK.

Ostffy Lajos dr. interpellatioja. Közszeretetben álló országgyülési képviselőnk, kit a kormánylapok is simpatikus jelzővel apostrofalnak s higgadt, mersékelt politikai ténykedéséért nagyrabecsülnek, augusztus hó 30-án a Házban Gyurátz püspök vaskoronarendje ismert ügyében interpellált. Hédervári gróf miniszterelnök tüstént reflektált interpellátiójára és sajnálkozását fejezte ki az elkövetett sérelem felett, egyszersmind igéretet tett, hogy érdeklődni fog a mulaszto hatóságok eljárása iránt.

Uj cs. és kir. kamarás. Hir szerint dukai Takách Ferenc dukai földbirtokos a cs. és kir. kamarási méltóságot kapta őfölségétől. Takách Ferenc mint mintagazda ismerős vármegyénkben, azonkivül a köztéren, különösen a vármegyei életben fejtett ki szép tevékenységet.

Ostffyasszonyfa patikát kér. Ostffyasszonyfán mozgalom indult meg egy gyógyszertár felállitása iránt. Nyolc érdekelt község akarja biztositani Ostffyasszonyfa számára a gyógyszertárt. Minden törvényhatósági bizottsági taghoz memorandumot küldtek el az érdekelt községek birái, amelyben az ostffyasszonyfai közegészségi állapotokat ismertetik és igaz ügyüknek a vármegye termében való támogatását kérik. Gyógyszertárra két aspiráns is akadt, Bakó Sándor és Ohlert Emil, akiknek kérvénye felett a legközelebbi napokban fog határozni a vármegye közegészségügyi bizottsága.

Államsegély. A belügyminiszter értesitette a vármegyét, hogy a megye területén működő községi és körorvosok tiszteletdíját az államkincstár terhére a folyó évi második felére 40.035 K-ban megállapitotta és az adóhivatalokban kiutalta.

A magyargencsi templom. Haczky Sándor magyargencsi nagybirtokos és a többi hivek adományaiból szépen restauráltatott a magyargencsi templom. Koltai Vidos apátkanonokot kerték fel ünnepélyes megáldásra, aki a benedikciót szeptember 3-án délelőtt fogja fényes egyházi ünnepségek keretében teljesiteni. Az ünnepi beszédet dr. Tauber Sándor vicerektor, theol. tanar tartja.

sorsra érdemes asszonynak és ártatlan gyermekeinek.

És a szőke csoda hiába kérlelte, hogy egyszer meglátogatja Pápai Nagy Istvánékat, csökönyös érvei után egyszer aztán gorombán kelt ki a kamarás:

— Ugyan-ugyan. Hogy lehet ilyen gyerekes ostobasággal forszirozni egy utazást, amely sem testileg, sem lelkileg nem tenne jót Önnek. Nézze Margit, abban a libasoros faluban nekem valami kellemetlen ismerősöm, Endrey Kazmér gróf él, akinek több adóssága van, mint hajaszála, de származására büszkébb, mint a walesi herceg. Ha megtudná, hogy az en feleségem mosogató asszonyok látogatására jár, ide fenn a klubban, az országgyülésen nem volna maradásom, ez a koldus gróf kinézne az uri gőgjével.

— De mikor engem keresztanyának hivott ez a jó asszony, akinek sorai ma is ugy esnek szivemnek, mint az a harmatos, jó illatu viráq, melyet tiszta kezek szednek.

Küldje be nekik az ajándékot. Ha ezer koronát mellékel a leveléhez, a pap költsége is benne lesz és Ön nélkül is megkeresztelő. —

Ám a szőke csodát nem győzte meg ez az érvelés.

Ha igaz az, hogy a kamarás letud ránduni minden hónapba ahhoz a nőhöz, akihez valamikor gyöngéd kötelékek füzték, akiről ő most se hiszi el, hogy viszonyt ne folytatna Cséffay Tibor cs. és kir. kamarással, akkor ő elmehet ahhoz a harmatos, napsugaras lelkü tiszta asszonyhoz, aki őt hivja, tőle nem irtózik, mint az a másik.

Hamarosan aztán, mikor a kamarás ujra lerándult a régihez, csomagolt és utazott ő is. Valami édes vágyakozás vitte a faluba. Nem volt hiradással, hadd lepje meg Pápai Nagy Istvánékat, annál nagyobb lesz a meglepetés.

Persze arra nem gondolt a naiv, tudatlan asszonyka, hogy megy be ő az állomásról a Szaharán. Valami suttyó gyereket fogadott aztán, aki talicskán betolta a csomagokat, ő meg utána bandukolt Pápai Nagy István lakásáig.

A lakás már kivülről meglepte. Az iskolában laktak Pápai Nagy Istvánék, abban a nagy iskolában, melynek nyolc zsalus ablakából kinyilt muskátlik mosolyogtak a léckeritésen át az utcára. A keritésen belül tea és piros rózsák termő fáinak illata áradt.

A kapun belül a tiszta udvar. Nagy eperfa árnyában mosott a tanitóné. Gömbölyü karján feltürt dologba való bluz, testén egy viseltes szoknya volt, az is olyan csatakos, vizes. Körülötte négy cseresznyétől maszatos pufok gyerek játszott a homokban, majd odébb egy bölcsőben alkalmasint a baba aludt, az a kis pogány, aki még nem volt megkeresztelve.

A szőke csoda mihelyt belépett, megismerte a régi barátnőt s már messziről kiáltotta:

— Adj Isten Ilonkám!

A meglepetés, a szégyen pirja öntötte el a tanitóné arcát, ahogy ez a másik uri asszony megjelent.

Nem tudott védekezni, mert ez a másik arra a csatakos asszony kebelére omlott és csókolta a védekező száját.

— Semmi, édesem semmi. De hol vannak a gyerekek? Nini, itt vannak!

És előlépett négy maszatos, pufok gyé-

Körjegyző szabadságon. Sebestény Izidor pápóci körjegyző 14 napi szabadságot nyert.

Jóváhagyott alapszabályok. A belügyminiszter az izsákfai gazdák olvasókörének, továbbá a nemeskocsi és dukai önkéntes tüzoltóegyesületek alapszabályait jóváhagyólag leküldötte.

Tanítóválasztás. Mult vasárnap a győrmegyei Kajáron kántortanitó-választás volt. A pályázott 21 jelölt közül Angyal János helybeli segédtanitóra esett a legtöbb szavazat, aki a napokban már el is foglalja uj állását.

Felebbezések az adók ellen. A kivetett III. osztályu kereseti adókat nálunk sokan tulmagasnak találták, miért is 58 felebbezés nyujtatott be. A kérvények elintézésének eredménye az, hogy ezek közül 18 esetben leszállitották az adókat, ellenben 15 felebbezőjét még feljebb emelték.

Papszentelés. Nagy István theologust, Nagy Sándor ev. lelkész fiát, mult vasárnap Sopronban pappá szentelték és segédlelkészi minőségben a dömölki egyházhoz osztották be.

A czelldömölki tüzoltóegylet nyári mulatságán fölülfizettek: Szőgyény Marich Ferencné grófnő, dr. Pletnits Ferenc 20—20 K. gróf Wallis Gyuláné 10 K. Röh Pál, Honig Sámuel, Tóth Gábor (Inta) 5—5 K. Bán János, Mészáros János, Laluk Ferenc 4—4 K. özv. Deim Sándorne, Szabó Károly, Deli József, ifj. Reich Imre, Bisitzky Ödön, Göttmann Bódog 3—3 K. Németh Sándor 2·50 K. Takács György. özv. Nunkovics Sándorné, Fábián Dezső, Szatlmayer János (Niczk), Gróf Károly, Novák Ferenc, Farkas János, Móricz Ferenc, Lődi Ferenc, Loránt Gyula, Kovács Jozsef, Mihola János, Stettka Péter, Balogh Mihály, Szabó Jakab, Dinkgreve Nándor, Mócsy Miklós, Baros Imre, dr. Balassa Jenő, Szagán János, dr. Hetthéssy Elek, Wenesz Sándor, Szalóky Zsigmond, Fehér János, Jugovits Imre, Balasits Lajos, Luncz Alajos, dr. Géfin Lajos, Khön Sándor, Schtüz Gyula, Varga József, Szalay Lajos, Kaufmann Henrik, Vadászi Pál, Szalay József 2—2 K. Németh László 1.50 K. Fülöp Gyula, Rosenheim Rezső, Stubán Ferenc, Kinitzky Lajos, Mizeri István, Horváth János, Pap Mihály, Halász Jenő, Tóth Viktor, Mann Ede, Kiss József, Cser Imre, Csupor József, Vas János, Bokor Károly, Vendler Lajos, Faflek József, Molnár Lajos, Reich István, Klapper Fülöp, Szalay János, Németh Lajos, Módos József, Müller Samu, Szeiler Jenő, Horváth Mihály, Deák János, Fodor Károly, Horváth Elek, Szabó József, 1—1 K. mely szives felülfizetésekért köszönetet mond a parancsnokság.

Halálozás. Özv. Porpáczy Ferencné, néhai Porpáczy Ferenc czelldömölki r. kath kántortanitó neje, mult hó 28-án Budapesten hosszas szenvedések után elhunyt. A boldogult temetni a rokonság Czelldömölkre szállittatta, hol pénteken délután 4 órakor a temető-kápolnából nagyszámu résztvevő jelenlétében helyezték örök nyugalomra. Halálát Ferenc és Lajos fiain kivül ugy Czelldömölkön, mint messze vidéken kiterjedt rokonság gyászolja.

Iskolaszéki gyülés. A czelldömölki r. kath. iskolaszék tegnap gyülést tartott, melyen a folyó ügyeken kivül az Angyal János távozásával megüresedett osztálytanitói állásra a pályázatot is kiirták. A választást szeptember 17-én délután fél 4 órakor tartják meg. A pályázók a választás napjára meg fognak jelenni és a templomban kántori próba alá vetik magukat.

Elutasitott kérelem. Singer Sándor jánosházai kereskedőnek igen lerontják üzletét a gyolcsostótok s ezért arra kérte a kereskedelemügyi minisztert, hogy tiltsák el ezeknek a külföldi vásznaknak árusitását. Természetesen e kérvénynek semmi foganatja sem lett, mert a tótok miut házalók, e tekintetben privilégiumot élveznek és portékájukat származás és minőségre való tekintet nélkül szabadon árusithatják és reájuk nézve semmiféle igazolási kényszer sem áll fenn.

Sikerult tánckoszoru. A mult vasárnapi tánckoszorucska minden tekintetben fényes sikerü volt; 36 pár táncolta a négyest és az összes táncoló ifjuság a helyszinen várta be a hajnal hasadását.

Sopronban a póstapalota épitése közben egy egész temetőt ástak ki. Bella Lajos főreáliskolai tanár, a fáradhatatlan régiségbuvár érdeme ez. Ő állapitotta meg, hogy ott [illegible] egyik temetője. Összesen 120 sir és 14 szarkofág (kőkoporsó) van benne. Fájdalom, a kvádok Kr. u. 2. szazadban Pannonia fölső részét pusztitva egész a Rábáig jutottak s ezt is földulták. A csontvázak »össze-vissza hevernek, az edényeket összetörték, az emlékköveket megcsonkitották.

A vármegyei internátusba, mint már jelentettük, a körjegyzők és tisztviselők 12 jelentkezett gyermekét vették föl. Ezek a következők: Fleck Irma, Jankó Olga, Tóth Róza, Szagmeister Paula, Sokoray Gizi és Tuboly Lujza; továbbá: Jankó György, Tóth Antal, Sohár Ferenc, Horváth Sándor, Kovács Kálmán és Satlmayer Endre. — Az internátus-alap a folyó évben a fölvett gyermekek után 280 koronát fizet, ekként a szülőre a teljes ellátásért csak 150 korona esik; ha azonban az alap, melyhez a vármegye évenkint hozzájárul, növekedni fog, még több gyermek fölvétele lesz lehetővé téve. — Azért *szeretettel fölhivjuk* a községeket, a pénzintézeteket és jószivü magánosokat, gondoljanak e humánismus intézetre és önkéntes adományaikkal gyámolitsák azt — a szeretet nevében!

Mely esetekben van válópernek helye? Ily cimen a »Házasságjogi Szemle« kiadásában egy rendkivül praktikus és nélkülözhetlen népies könyv jelent meg, mely az összes magyar házasságfelbontó okokat igen ügyes beosztással, könnyen érthető nyelven tárgyalja. A könyvet, — melynek szerzője Dr. Gerő Ernő budapesti ügyvéd, ismert házasságjogi iró, — nemcsak a jogász világ, hanem a nagyközönség is, melynek eddig hasonló népies utmutató nem állt rendelkezésére, — rendkivül értékesen használhatja. A könyv szép kiállitásban, cimlapján a válni készülő házasfeleknek egymással szembeni bősz pyllőletét ábrázoló frappáns képpel jelent meg. — Megrendelhető 1 (egy) korona készpénz vagy levélbélyeg ellenében a »Házasságjogi Szemle« kiadóhivatalánál Budapest, VII., Király-u. 57. vagy bármely hazai könyvkereskedő utján.

Jánosházán Borbély Ferenc férfiszabómühelyt nyitott. Készit angol, francia és mindennemü divatöltönyöket olcsó áron.

Üzletátvétel. A Pápai-utcában levő péküzletet, mely eddig özv. Klein Adolfné tulajdonát képezte, Hokhold István pékmester vette át.

Magyar ágyugyár. Bécsből irják, hogy az állam a diósgyőri állami vasgyárral kapcsolatban magyar ágyugyárat fog fölállitani s állitólag a jövő évi költségvetésbe már egy millió koronát fölvettek a gyár céljaira. A gyár kezdetben csak kisebb kaliberü ágyukat fog készitení és pedig elsősorban a honvédség részére. Később a magyar ágyugyár a Dreadnoughtok részére szükséges nagy ágyukat is fog készitení. A Skoda-féle ágyugyárral már megindultak a tárgyalások bizonyos ágyumodellek terveinek átengedésére. (A régiek jelszava az volt: »Ha békét akarsz, készülj a haborura!« — Németországban van egy »párt«, amely háborura izgat; a háborura vágyók pártja: a kapitalizmus, az ágyugyárak pénzcsoportja.)

---

rek, piszkosak, mint az ördögök, de egészségesek, mint az eleven élet.

Az egyik felre huzódott, az anyja szoknyájába kapaszkodva, a nagyobbik kezet akart csókolni, de a méltóságos asszony ölbe kapta, megcsókolta.

— Édes Margitom, ne haragudj, hogy igy találsz. Azonnal intézkedem, hogy megfelelő formában fogadjalak.

Az alatt a tanitó is előkerült, amugy szurtosan a méhesből, vagy a malacoktól.

Egy rövid negyedóra és a gyermekek is, az asszony is, a férfi is ragyogó tisztán fogadták a nagy ur feleségét. A sürgő-forgó tanitóné a vacsorát is elkészitette.

Micsoda fohászkodás, példás rend fogadta azt az egyszerü étkeket, amit az asztalra vittek. Imádság, példás viselkedés és a családi életnek belső melege tünt fel az uri asszonynak és amig egy-egy pillantást vetett a szükszavu, annál melegebb szemü családapára, a gyerekeket csókolgató barátnőre, ugy érezte, hogy az ő szivét fogja, szoritja, marcangolja valami.

Majd mikor a baba is jelentkezett nyöszörgő hangján és az anya felkapta az ő aranyos bogarát és a kis angyalka álmos, majd mosolygó ibolya szemét kitörölte, csókolgatta, szeretett volna egy könnyet ejteni, de visszafolytotta, mely nehéz volt e percben nagyon és épen ezért fájt.

Vacsora után az a sok szép szó az asszonyhoz, az a megelégedő szempár a férfihez, akit egy egész község szeretete vesz körül, a gyerekek csinpajkodása, majd szép rendben az ágybavonulásuk mind megannyi hangos zsurnál, estélynél ünnepibb, szebb, gazdagabb és költőiebb volt, mint a Dunasoron a palotában.

Már menni, rohanni, menekülni szeretett volna, mert érezte, hogy elég a lelke, pedig itt nem a békétlenség tüze lángol, hanem a szereteté, mely csak őt perzseli, de ezekét megvilágitja és széppé teszi.

És amikor harmadnapra a vonat indulásakor kendőt lobogtattak a tanitóék, csókot dobáltak a gyermekek, a szép szőke asszony mosolygó arccal intett vissza és mintha mondta volna:

— Veletek van az Isten. Nektek adta meg a menyországot.

Dr. Beer, Brünn városának tiszti főorvosa, megállapitotta: Nagyon előrehaladott koru egyéneknél, akiknek szabálytalan székeléssel kell megküzdeniök, a természetes **Ferencz József**-keserüviznek már 8 napon át tartó használata (naponkint 3 evőkanállal) a kivánt, maradandó könyebbülést előidézi. — Kapható gyógytárakban és füszerkereskedésekben. A Szetküldési-Igazgatóság Budapesten.

Diákeskü Amerikában. Az Egyesült-Államokban a diákoknak legutóbb a következő esküt kellett tenniök: Esküszöm, hogy szándékosan nem pusztitok el sem fát, sem virágot. Ünnepiesen megfogadom, hogy nem fogok sem a villamos kocsi, sem bármi más közhelyiség padlójára köpni. Eskü vel igérem, hogy nem okozok kárt épületekben és kerti sövényekben. Nem szemetelek az utcán és a nyilvános helyeken. Udvarias leszek minden emberrel szemben. Védeni fogom az állatokat. Becsülni fogom a más tulajdonát, ugy mint a magamét. Fogadom azonkivül, hogy hü és hasznos polgára leszek az államnak.

Erdőőrök és vadőrök szakvizsgálata. A földmivelésügyi miniszter értesitette a vármegyét, hogy az erdőőri és vadőri szakvizsgálatot okt. hó 16-dikára és a következő napokra kitüzte. A jelenkezők kérvényeiket szept. 30-ig nyujtsák be a kir. erdőfelügyelőséghez Szombathelyen.

A föld vasuthálózata. A föld vasuthálózata az 1909. év végén 1.007,934 kilométer hosszuságot ért el. Ha a vasutak épitkezésének kezdetét 1825. évre tesszük, ugy az épités első harminc esztendejében 100.000 km., a következő 50 év alatt ellenben már 900.000 km. vasut épült. Az első félmillió km. vasut épitéséhez 50 év kellett, mig a második félmillió km. vasutvonal már 23 év alatt épült meg. A vasutépitkezés tehát mindinkább erősbödő arányokban fejlődött.

Mestertanfolyam asztalosok részére. Kereskedelemügyi miniszter ur f. é. október 2-án kezdődő 8 hétig tartó mestertanfolyamot rendez az ujpesti állami faipari szakiskolában asztalosmesterek és segédek részére. E tanfolyamra jelentkezők lelkiismeretes képzésben részesülnek a műhely- és szakrajzban, valamint a könyvvitelben, üzleti levelezésben és költségvetésben. Müizlésük fejlesztése mellett elsajátitják az asztalos-ipar legmodernebb vivmányait. A jelentkezők: mesterek érdemszerint heti 18, 24 segédek érdem szerint heti 12, 15, 18 koronáig terjedő ösztöndijban részesülnek. Jelentkezések iparigazolvánnyal, segédek munkakönyvvel vagy azt helyettesitő müködési és születési bizonyitvány s esetleg iparisk olai bizonyitványaikkal felszerelt bélyegtelen kérvények szeptember 17-ig az állami faipari szakiskola igazgatóságához *Ujpest, Árpád-ut 131. szám* intézendők. *Felhivás.* Az ujpesti m. kir. állami faipari szakiskolán a négyéves rendes szaktanfolyam első évfolyama az 1911—1912. tanévvel megnyilik. A beiratások a szakiskola épületében (Ujpest, Gyár-utca 12. szám, Hajnal-utca sarok) szeptember havában az igazgatósági irodában eszközöltetnek, hol a felvételekre vonatkozó közelebbi felvilágositásokat is megadják. *Felvételi feltételek a négyéves szaktanfolyamra* A tanulók kétfélék lehetnek: *a*) rendes-; *b*) rendkivüliek. Rendes tanuló az lehet, a ki valamely közép vagy polgári iskola két osztályát vagy pedig az elemi népiskola 6 osztályát jó sikerrel végezte, vagy ezeknek megfelelő vizsgát tesz le, élete 12. évét már betöltötte s ehhez képest kifejlett, ép testalkattal bir, amit hiteles orvosi bizonyitvánnyal kell igazolni. Felvehető még az alsófoku tanonciskola három osztályát jó sikerrel végzett ifju is. Rendkivüli növendék gyanánt, vagy pedig a szakiskolán rendezendő időleges szaktanfolyamokra felvehető minden iparossegéd vagy tanonc, a ki csak egyes tárgyakat kiván hallgatni. A felvétel rendes négyéves szaktanfolyamra a szeptember havi jelentkezés alapján történik és ennek eredményéről a szülők szeptember 20-áig értesittetnek. Az oktatás október hó 2-ikán veszi kezdetét. *Beiratás.* A tanulók szüleikkel, vagy helyettesökkel tartoznak az igazgatóságnál megjelenni s ugyanakkor be kell mutatni: *a*) születési bizonyitványát; *b*) atyja vagy gyámja beleegyezését tartalmazó nyilatkozatát, melyben kifejezendő annak kötelezettsége is, hogy az illető a tanidő teljes tartalmát bevégzi; *c*) a kivánt iskolai képzettségről szóló szabályszerü bizonyitványt; *d*) az ujraoltást és a trachomamentességet igazoló bizonylatot. Rendes tanulók beiratási és tandijat nem fizetnek, tartozik azonban minden tanuló beiratáskor műhelybiztositék cimén 6 koronát befizetni. *Az igazgatóság.*

Éneklőmadarak a szőlőben. Tudomás szerint az éneklőmadarak nagyon sok férget, bogarat, hernyót stb. pusztitanak el s azért szivesen látottak mindenütt, hol rovarkárok ellen védekezni kell; már pedig aki szőlővel foglalkozik az tudja, mennyi mindenféle rovar, álca, féreg stb. pusztit ott s mily nehéz küzdelmet kell a gazdának ezek ellen folytatni. Ha tehát ingyen segitőtársakhoz juthat az a szőlőbirtokos, ne üzze el őket, hanem fogadja szivesen a kismadarakat s tegyen róla, hogy azok jól érezzék magukat szőlőjében s el ne távozzanak egyhamar, de még inkább hasson oda, miszerint társakat is csalogassanak területére s e célból puha anyaggal kibéllelt fészekodukat helyezzen el szőlőjében megfelelő mennyiségben. Ha ezt a tanácsot követi, a rovarkár a legkisebbre fog süllyedni szőlőjében s sok költség és fáradság lesz megkimélve. Ne féljen attól, hogy a kis énekesek sok szőlőbogyót megesznek, hisz mikorra megérik a szőlő, már költöznek többnyire e madarak, de meg valami sokat nem is fogyasztanak, ha akad bogár-féle és gyommag s végre is azért az értékes munkáért, mit teljesitettek, csak megérdemelnek egy kis áldomást, ha már fizetést ugy sem kapnak.

Polgármesterek közgyülése. A törvényhatósági jogu városok polgármesterei szeptember hó 11-én Sopronban, a városháza disztermében kongresszust tartanak, melyre az ország összes törvényhatósági jogu városainak polgármesterei bejelentették részvételüket.

Zenekedvelők figyelmét fölhivjuk egy 280 tagból álló zenekar hatalmas művészi produkciójára, melyet a budapesti helyőrség az idén Kisasszony napján a kecskemétiek javára a budapesti Margitszigeten rendez. A hangversenyen nem kevesebb, mint hét katonazenekar vesz részt. Ily nagy szabásu hangverseny megérdemli, hogy a közönség különösen érdeklődjék utánna.

A szombathelyi közkórház. Szombathelyről irják nekünk: A város közönségének régi vágya teljesedik. A kereskedelemügyi miniszter ugyanis a minap leiratot intézett a vármegye alispánjához, a melyben a Szombathelyen épitendő megyei közkórház céljaira a szükséges kisajátitó eljárást elrendelte. A kórházat a város határában fogják épiteni. Békássy főispán a kisajátitó tárgyalás elvégzésére Somogyi Miklós megyei tiszti ügyész elnöklésével Essö Imre dr. és Németh Gyula dr. törvényhatósági bizottsági tagokból álló bizottságot küldött ki s a tárgyalásra szeptember 20. napját tüzte ki. Az uj közkórházat a jövő év tavaszán fogják épiteni.

Vetőmag. A földmivelésügyi kormánynak azt a tanácsot adták, hogy a Bácskából, ahol az idén 84—85 kgmos fajsulyu buza termett, több évre vetőmagra valót gyüjtsön s azt ossza ki kisgazdaknak az országban. Az

Jó ruhához jó szappant használjunk!

Finom fehérneműjének, drága lepedőinek, finom csipkéinek és hímzéseinek mosásához csakis tiszta jó szappant használjon. Győződjön meg róla, hogy az igazán kitünő szappan használata milyen előnyös. A saját érdekében kérjük, hogy az összes szappanok közül a legjobbat, a SCHICHT-»SZARVAS« MOSÓSZAPPANT vásárolja. Az Ön háztartásában semmi sem olyan rossz, hogy azt közönséges szappannal kellene mosnia. Mosson mindig SCHICHT-»SZARVAS MOSÓSZAPPANNAL, mert legnagyobb kiadóssága folytán ez a legolcsóbb szappan.

Mossunk csakis SCHICHT-szappannal!

A ruha kétszer olyan sokáig fog eltartani, mint azelőtt és még akkor is olyan lesz, mintha teljesen uj volna. A SCHICHT »SZARVAS« MOSÓSZAPPAN nemcsak hogy a szennyet távolitja el, hanem konzerválja a szövetet és a szineknek uj fényt és uj kinézést kölcsönöz. Megakadályozza, hogy a ruha a mosásnál összemenjen vagy szétessék s ezenkivül tulajdonitható, hogy ezen szappan hideg vizben is teljesen feloldódik és vele könnyen moshatunk. — Ügyeljünk a SCHICHT névre és a SZARVAS jegyre, mely minden darabon látható.

eszme föltétlenül üdvös, de gyűjteni nemcsak a Bácskában kell, hanem nálunk is. Aztán jegyezzük meg: a félretett vetőmag ne vándoroljon ám a Dunántúlra és viszont, hanem minden vidék produktuma szolgáljon magnak saját otthonában, mert másként nemhogy előnyösebbé lenne a cél, hanem éppen ellenkezőleg, mert a nem aklimatizált (meghonosított) mag nem fog idegen vidéken prosperálni, azt a hozamot adni, mint saját vidékén. Szóval elveszti minden ilyen importált buza egyebként a helyén előnyös és gazdaságos tulajdonságát.

Állatvédő egyesületek. Legutóbb kormányrendelet szerint az ujonnan alakult állatvédő egyesületek alapszabályai jóváhagyás végett ezentúl nem a belügyminiszterhez, hanem közvetlen a földmivelésügyi miniszterhez terjesztendők föl és ugyanide intézendők általában a már fönnálló egyesületeknek az alapszabályok módositására vonatkozó beadványuk.

Szerkesztői üzenetek.

Kezdő iparos. Lapunk mindig kiváló figyelmet fordit az iparos polgártársunk érdekeire. Kérdésére pedig ez a válaszunk: Az 1900: 25. t.-c. első szakaszában kimondta, hogy ugy a belföldi, mint a külföldi iparos, kereskedő, vagy megbizottja az iparos lakóhelyén kivül, mintával vagy minta nélkül, megrendelés gyüjtése végett csak oly iparost és kereskedőt kereshet föl, aki üzletkörében az illető áru eladásával vagy fölhasználásával foglalkozik. A szabo-utazó tehát a vidéken megrendelést nem gyüjthet. — Bővebb fölvilágositásért sziveskedjék ügyvédhez fordulni. — *Sárika.* A postamesternők és postakiadók gyakorlati kiképeztetése céljából egyes póstahivataloknál a postaigazgatóság időnkint tanfolyamot szokott rendezni. A tanfolyamra való fölvételért a postaigazgatósághoz kell 1 koronás bélyeggel ellátott s kellőképpen fölszerelt kérvénnyel folyamodni.

Közgazdaság.

Az időjárás szeszélyei eddig főleg a mezei gazdákat sujtották vagy dédelgették. Most ugy látszik, a nagytőkés ipari és kereskedelmi érdekeltséget is erősen fenyegeti a nyári, egész Közép-Európára kiterjedett szárazság. Főleg a német közgazdasági élet érdekelt tényezői vannak nagyon megijedve. Az ujságokban egymást érik a szárazság pusztitásait rajzoló közlemények. Ezek szerint az utazó az Északi tengertől a déli bajor határig csupa lesült rétet és legelőt, gyönge termésü lóhere- és lucernaföldeket, silány kukoricát és korán elszáradt krumpliszárat lát. A takarmányárpa is nagyon silány aratást adott. A Bund der Landwirte lapjai, valamint az összes mezőgazdasági szaklapok egyremásra közlik a takarmány pótlására szolgáló recepteket. Intik a gazdákat, hogy: ne pocsékolják el a marhát, tartsák és szaporitsák, ha áldozattal is. És közlik a panaszos jelentéseket, hogy bizony a sok szép intés mit sem használ. Hiszen a marhatartó munkások és törpegazdák, az igazi nagy érdekeltségi tömeg nem is olvashatja az okos figyelmeztetéseket. Sok tenyésztésre való állat a vágóhidra kerül: az élő marha ára olcsóbbodik, persze minden haszon nélkül a tenyésztőre.

A nagyobb kérdésekkel foglalkozó közgazdák a takarmánynemüek vámjának felfüggesztését sürgetik. A takarmányspekulánsok különösen az oroszországi árpára és kukoricára vetették magukat, amit az is bizonyit, hogy a legismertebb nagy üzleti organumok követelik a vám leszállitását. A legerősebben természetesen a takarmányárpa vammentes behozatalának örülnének. Nemcsak azért, mert ez a legértékesebb és a nagy hizlalók által legjobban keresett takarmány, hanem azért is, mert a takarmányárpa cégére alatt, mint az eddigi tapasztalat igazolja, igen sok drágább, sörfőzésre alkalmas árpát is lehet behozni.

Mindezen dolgokból bennünket különösen két mozzanat érdekel. Az egyik az, hogy Németországban ez év őszére a takarmányhiány folytán sok marha kerül a vágópiacra. A husra éhes osztrákokat tehát bátran utalhatjuk arra, hogy vegyenek a német piacokon marhát. A német birodalommal szerződéses jó viszonyban vagyunk és az onnan való import semmiféle veszedelemmel nem fenyegeti sem az osztrák, sem a magyar gazdákat. A másik pedig az, hogy a németbirodalmi takarmányszükség következő néhány évi szüleményei még biztosabbakká és jobbakká teszik minden olyan magyar gazdának kilátásait, aki nem sajnálja a költséget és fáradságot, hogy marhaállományát megsokszorozza. És még erősebben sarkantyuzhatják a magyar kormányt és gazdasági szaktestületeket, hogy az állattenyésztést minden eszközzel és erővel fejlesszék.

B. H.

Nyomdásztanoncnak

jó családból való fiu kedvező feltételek mellett felvétetik

Dinkgreve Nándor

könyvnyomdájában : : Czelldömölk.

Az a hölgy

aki az egészséges bőrápolással törődik, főkép a pattanásokat eltüntetni, továbbá fehér arcszint és puha bőrt szerezni óhajt, csak

Stockenpferd-liliomtej-szappannal

(védjegy: vesszőparipa)

mossa magát.

Gyár: Bergmann & Co. Tetschen a/E.

Darabja 80 fillérért kapható gyógytár, drogéria és illatszer-üzletben.

Nyersolaj, szivógaz, Diesel

benzin motorok és lokomobilok

Gyors szállitás

Kedvező fizetési feltételek

Messze menő jótállás.

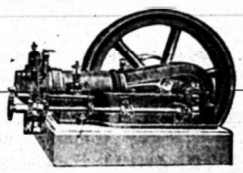

Drezdai motorgyár részv. társ.

Németország legrégibb, legnagyobb motorgyára. —— Vezérképviselő:

Gellért Ignác és Társa

BUDAPEST, V. Kohary-utca 4.

(Alkotmány-utca sarok.)

KEDVEZMÉNY LAPUNK ELŐFIZETŐINEK!!

BÉVARDY GYULA

RÓZSI

ÉS EGYÉB ELBESZÉLÉSEK

cimmel novella-kötetet adott ki. A szaznál több oldalra terjedő kötetben egy csomó igen sikerült elbeszélés van, melyekben az iró megfigyelései, impressiói annyira figyelemreméltók, hogy bátran s a legmelegebben ajánljuk a kötetet kedvezményül lapunk olvasóinak.

Mindenki, aki lapunkra előfizet, megkapja a müvet, ha ezen igényét velünk közli s 40 fillér dijat hozzánk beküldi.

A mü bolti ára:

2 korona.

Keressük mindenben a legjobbat!

Nagy elővigyázat ajánlatos az **egészséges ivóvíz** megválasztásánál, igyunk és kerjünk tehát mindenütt

Szántói savanyuvizet,

mely gazdag, természetes szénsavtartalmánál fogva rendkivül kellemes, az egészségre hasznos, elsőrangu asztali viz. Erős gyomorhajtó hatásu, elősegiti az emésztést, megakadályozza a gyomorégést.

A Szántói savanyuviz:

Bornak: **fűszer,**
Betegnek: **gyógyszer,**
Egészségesnek: **ovszer.**

Főraktár Czelldömölkön: Landler Samu fűszerkereskedőnél.

CIGARETTÁZÓK

Egyesüljetek a cigaretták óriási áremelése miatt! Ne sajnáljátok a fáradságot! — — — Töltsetek — — —

Jacobi Antinikotin

hüvelyeket,

vagy „OTTOMÁN" (törökfej) és „TIP-TOP"

aranyszopókás cigarettapapirt.

FIX FIZETES

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300—600 korona.

Hecht Bankház Részvénytársaság
Budapest, VI., Paroniak-tere 6.

RÉPCZELAKI

SAJT

különlegességek

kizárólag elsőrendü minőségben és legolcsóbb árért ajánl

TAUFFER és FIAI
sajtgyárak vállalata
Répczelak (Vasm).
Kitüntetve: Budapest, Páris, London, Prága, Stuttgart, Moutier.

„A köztudatba ment át", hogy csakis

Kállai Lajos motorgyára

Budapest, VI. Gyár utca 28.

szállitja **teljes jótállás mellett** a lehirnevesebb motorcséplő készleteket.

Saját érdekében kerjen minden gazda disz-füárlapot, melyet ingyen, bérmentve küld a gyár.

Fontos figyelmeztetés! Kállai LAJOS hirneves motorgyára nem tévesztendő össze más KÁLLAI nevü kereskedő cégekkel.

NAGY PÁL

czelldömölki férfi-divat terme

Hollósy-tér, az apátsági székházban.

A budapesti szabászati tanfolyamon elsajátitott legujabb szabászerint készülnek a legkényesebb igenyeknek is megfelelő

uri, papi, sport és egyenruhák

jutányos árakon.

A divatterem mellett a t. közönség kényelmére

szövetraktár áll rendelkezésre,

hol is a legdivatosabb, jó minőségü szövetek idény szerint

nagy választékban beszerezhetők.

Kondor József és Schütz Gyula

sirkőraktára

Czelldömölk, a Kossuth Lajos-utcában

Ugy egyszerü, valamint modern, müvészi kivitelü siremlékekben nagy választék

Nyomatott Dinkgreve Nándor villanyüzemü könyvnyomdájában, Celldömölkön.